

[Frederik Lynge.]

handlet i kriminalloven for Grønland af 1954.

I forbindelse hermed vil jeg gerne sige et par ord til den højtærede justitsminister, som rettede et par bemærkninger til mig ved lovforslagets anden behandling. Jeg har afleveret et par skriftligt formulerede spørgsmål til den højtærede justitsminister, da sagen blev rejst her i tinget. Det drejede sig om de grønlandske jordemødre og deres medvirken i svangerskabsager og om oprettelse af mødrehjælpsinstitutioner i Grønland. Jeg mener stadig — og jeg ved, det er den almindelige opfattelse i Grønland — at man i Grønland ikke ville undvære den grønlandske jordemoders medvirken i de her omhandlede sager. Vi har nemlig ikke andre, der i en overskuelig fremtid kan tage opgaven op.

Tænk blot på, hvilken betydning den grønlandske jordemoder — og i dette specielle tilfælde navnlig en hernede uddannet, med jordemodereksamen — har og har haft i en lang årrække som lægens nærmeste, ja, eneste medarbejder, ikke alene på sygehusene, men også som tolk for sygeplejersker og læger, der ikke kan tale det grønlandske sprog, på sygebesøg ved lægens bopæl, på dennes rejser i lægedistriktet og på mange andre områder. I den forbindelse erindres det, hvad der skete i efteråret 1954 ved Godhavn, da bl. a. læge, sygeplejerske og den almindeligt anerkendte, dygtige, dansk uddannede grønlandske jordemoder omkom på rejse i distriktet. Den grønlandske jordemoders kendskab til og indsigt i sine kvindelige landsmænds forhold er højt værdsat af hendes landsmænd og kan ikke overvurderes, og hun har som sådan meget stor betydning for den rette forståelse mellem den svangre grønlandske kvinde og lægen.

Den anden udtalelse, den højtærede justitsminister fremsatte overfor mig ved anden behandling af lovforslagene, angik de grønlandske kvinders sygehusforhold i de omhandlede tilfælde. Den højtærede minister sagde bl. a.:

„at der jo ikke er noget problem for Grønlands vedkommende hvor staten afholder alle sygehusudgifter“,

og

„at det bliver ikke i Grønland kommu-

nerne, der kommer til at betale de udgifter, der er tale om her.“

Jeg takker på de grønlandske kommuners vegne den højtærede minister for denne udtalelse. Hidtil har det nemlig været således, at al budsendelse efter lægen og delvis sygetransport fra udsteder og bopladser til sygehusene også netop i de her omhandlede tilfælde blev betalt af kommunerne på den grønlandske landskasses regning, når lægen da ikke selv tilså patienterne eller lod dem afhente til ophold og behandling på sygehuset. Dette vil forklare, at de grønlandske kommuner trods alt yder et ganske vist meget beskedent lille bidrag til sygehjælpen i Grønland.

Aksel Møller: Jeg har, ærede medlemmer, ikke erindring om, at vi i de senere år har stået overfor et spørgsmål, der rummede så mange samvittighedsproblemer som det, vi for tiden beskæftiger os med. Jeg tror nok, at derom kan der være almindelig enighed. Mit parti har allerede siden første behandling af denne sag erkendt, at i et sådant samvittighedsspørgsmål kunne der ikke rejses noget almindeligt krav om partilinie eller et sammenhold, der tog taktiske, politisk bestemte hensyn. Enhver måtte følge den opfattelse, som hendes eller hans samvittighed forklarede var den rigtige. Men under sagens behandling er det dog i alt fald blevet klart, at een taktik ville det være nyttig at søge at gennemføre, eet mål kunne i alt fald og burde i alt fald lyse over behandlingen af sagen: ønsket om at samle så mange som muligt omkring den og ønsket om, at befolkningen ret kunne forstå, hvad det egentlig var, der foregik.

Det er efter min mening i de uger, der er gået siden anden behandling, blevet mere og mere klart, at befolkningen ikke er tilstrækkelig oplyst om, hvad denne sag indeholder. Der er blevet fremsat udtalelser i pressen og på møder, som, såvidt jeg kan se, ikke dækker sagens faktiske indhold. Der eksisterer på adskillige områder, også på fundamentale områder, en afgørende uvidenhed om disse lovforslags indhold og om den almindelige tilstand, som disse lovforslag tilsigter at skulle indvirke på. Læg f. eks. mærke til hele diskussionen om den behandlende læges